

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย
อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติ
จริง และบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อ เปรียบ เทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับครู เกี่ยวกับบทบาท
ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและ
ครูอาจารย์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยวิธี
สุ่มตัวอย่างแบบง่าย มีกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้อำนวยการ
โรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย จำนวน 365 คน และครูอาจารย์
จำนวน 375 คน รวม 740 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list)
และแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้าง
ขึ้นเองด้วยการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา หนังสือ คู่มือและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง
รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา แล้ว
นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่านทำการตรวจสอบให้คำแนะนำ แล้วนำ

มาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทำการวิจัย

3. การส่งและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ส่วนหนึ่งและทางไปรษณีย์อีกส่วนหนึ่ง แบบสอบถามส่งไปจำนวนทั้งหมด 740 ฉบับ ได้รับคืน และเป็นฉบับสมบูรณ์ไว้ในการวิจัยได้ 562 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.95

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.2 และร้อยละ 48.8 ส่วนกลุ่มครูอาจารย์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.9 และร้อยละ 39.1 ตามลำดับ
2. ผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนอายุระหว่าง 41-50 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.4 ส่วนกลุ่มครูอาจารย์อายุระหว่าง 31-40 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.4 เมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม พบว่าอายุระหว่าง 31-40 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.8
3. ผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนอายุราชการมากกว่า 12 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.1 และกลุ่มครูอาจารย์อายุราชการมากกว่า 12 ปี มีมากที่สุด เช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 35.6 เมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสองกลุ่ม ผู้ที่มีอายุราชการมากกว่า 12 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.9
4. ผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.5 และกลุ่มครูอาจารย์มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด เช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 85.3 เมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.4

5. ผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนมีระยะเวลาทำหน้าที่ตามตำแหน่งมากกว่า 10 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.9 และกลุ่มครูอาจารย์มีระยะเวลาทำหน้าที่ตามตำแหน่งมากกว่า 10 ปีมีมากที่สุด เช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 48.8 เมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสองกลุ่มปรากฏว่าระยะเวลาทำหน้าที่ตามตำแหน่งมากกว่า 10 ปีมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.4

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. บทบาทในด้านการทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายปกครอง ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สำหรับการปฏิบัติจริงผู้บริหารโรงเรียนมีความ เห็นว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนครูเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

2. บทบาทในด้านการอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

3. บทบาทในด้านการปกครองดูแลให้ความอบอุ่นและความปลอดภัยแก่นักเรียนในขณะที่อยู่ในโรงเรียน ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สำหรับการปฏิบัติจริงผู้บริหารโรงเรียน มีความ เห็นว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความ เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

4. บทบาทในด้านการให้คำแนะนำในด้านความประพฤติของนักเรียน และครูให้สามารถปรับตัว เข้ากับสังคม และระเบียบประเพณีที่ตนสังกัดอยู่ ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติ

จริงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

5. บทบาทในด้านการวางแผน ควบคุม และแก้ปัญหาการมาโรงเรียนของนักเรียน และการมาทำงานของครู ทั้งผู้บริหาร โรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สำหรับการปฏิบัติจริงผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าอยู่ในระดับมากส่วนครู มีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม มีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

6. บทบาทในด้านการวิเคราะห์ และวิจัยปัญหาของเด็กนักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายบุคคล เพื่อประสานงานกับฝ่ายแนะแนวให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามเอกลักษณ์ ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม มีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

7. บทบาทในด้านการวางแผนติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อปรับปรุงงานด้านการปกครองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม มีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย

8. บทบาทในด้านการวางแผนและจัดให้มีการรวบรวมข้อมูล สถิติ เกี่ยวกับการปกครองให้เป็นปัจจุบัน เพื่อมองเห็น แก่ปัญหา และนำไปใช้ในการแนะแนว ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม มีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

9. บทบาทในด้านการประสานงานกับผู้ปกครอง และร่วมกันแก้ปัญหาของนักเรียน ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก สำหรับการปฏิบัติจริง ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

10. บทบาทในด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สำหรับการปฏิบัติจริงผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติจริง ก็อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างของผู้บริหารโรงเรียนกับครูเกี่ยวกับ บทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

บทบาทที่ปฏิบัติจริง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวม 9 ด้านคือ ด้านการทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายปกครอง ด้านการอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ด้านการปกครองดูแลให้ความอบอุ่นและความปลอดภัยแก่นักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน ด้านการให้คำแนะนำในด้านความประพฤติของนักเรียนและครูให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและระเบียบประเพณีที่ตนสังกัดอยู่ ด้านการวางแผน ควบคุม และแก้ปัญหาการมาโรงเรียนของนักเรียนและการมาทำงานของครู ด้านการวิเคราะห์และวิจัยปัญหาของนักเรียนที่มีปัญหา เป็นรายบุคคล เพื่อประสานงานกับฝ่ายแนะแนวให้นักเรียนประสบความสำเร็จตาม เอก্ষภาพ ด้านการวางแผนและจัดให้มีการรวบรวมข้อมูล สถิติ เกี่ยวกับการปกครองให้เป็นปัจจุบัน เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และนำไปใช้ในการแนะแนว ด้านการประสานงานกับผู้ปกครองและร่วมกันแก้ปัญหาของนักเรียน ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง สำหรับบทบาทด้านการวางแผนติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อปรับปรุงงานด้านการปกครองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

บทบาทที่คาดหวัง พบว่าด้านการทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายปกครองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับบทบาทในด้านอื่นอีก 9 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

การ เปรียบ เทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูร่วมกันต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีอายุราชการมากกว่า 12 ปี เป็นวัยที่เหมาะสมสำหรับการเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ เพราะวัยนี้ถือว่าเป็นวัยที่มีความมั่นคงในอารมณ์ มีความสุขรอบคอบ มั่นใจและประสบความสำเร็จมาก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของรุ่งทิวา จักรกร (2526: 151) ที่ว่า "ประสบการณ์มีความสำคัญมากในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน การได้ผ่านงานมาอย่างมั่งคั่งจะมีความรอบรู้มากกว่าคนที่ไม่เคยผ่านงานมาก่อน" สำหรับครูอาจารย์ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี มีอายุราชการมากกว่า 12 ปี ถือว่าเป็นวัยที่เป็นผู้ใหญ่เต็มตัว เป็นวัยที่แข็งแรงและมีประสบการณ์มากพอที่จะปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน ต้องการการยอมรับจากผู้อื่นทั้งในด้านความรู้และความสามารถของคน ถ้าผู้บริหารโรงเรียนรู้จักมอบหมายภารกิจหรือหน้าที่ให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ หรือความถนัดเฉพาะบุคคล รู้จักช่วยขวัญและให้กำลังใจในการทำงานครูอาจารย์เหล่านี้ก็จะ เป็นกำลังสำคัญในการทำให้ภารกิจหรือหน้าที่ของโรงเรียนสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านวุฒิการศึกษา ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี ซึ่งนับว่าเหมาะสมกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร และสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งตรงกับคำกล่าวของรุ่งทิวา จักรกร (2526: 151) ที่กล่าวว่า "ถึงแม้ว่า

ปริญญาจะไม่เป็น เครื่องประกันว่าบุคคลนั้นจะสามารถทำงานได้ผลดีก็ตาม แต่ก็ เป็น เครื่อง แสดงความสามารถทางปัญญาและความรู้ที่จะนำมาประกอบการทำงานได้พอสมควร” สำหรับ ผู้บริหารโรงเรียน กรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้ว่าจะต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ทางด้านบริหารการศึกษา เพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการบริหารงานในโรงเรียนได้มากยิ่งขึ้น สำหรับระยะเวลา ที่ทำหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ส่วนใหญ่ จะมีระยะเวลาทำหน้าที่ใน ตำแหน่งมากกว่า 10 ปี นับได้ว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก มีความเข้าใจในบทบาทหรือหน้าที่ ที่ต้องรับผิดชอบ และมองเห็นสภาพปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ได้ละเอียดชัดเจน ปฏิบัติหน้าที่ การงานมักจะไม่ค่อยผิดพลาด แต่การที่ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานหรือภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะ เป็นเวลานาน ๆ อาจจะทำให้เกิดการยึดมั่นถือมั่นในตนเองมากเกินไป โดย อาจจะทำให้คิดว่าตนเอง เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีความชำนาญในหน้าที่หรือภารกิจนั้น ๆ ซึ่ง เป็นเหตุให้ขาดความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนาตนเอง พัฒนาการทำงาน หรือแสวงหา ความรู้ใหม่ ๆ ในเรื่องนี้จำเป็นที่ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์จะต้องพยายามศึกษา หาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา รู้จักนำ เอาหลักการ วิธีการ หรือวิทยาการใหม่ ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ให้ทันกับความก้าวหน้าหรือ เหมาะสมกับการบริหารงาน และการเรียนการสอน โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนแล้วจะ ต้องให้ความสำคัญและสนใจในการพัฒนาตนเองและการทำงานมากกว่าครูอาจารย์ในโรงเรียน เพราะจะต้องเป็นแบบอย่างให้ครูอาจารย์ปฏิบัติตาม ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ครูอาจารย์เกิด ความเชื่อมั่นและความศรัทธาในตัวผู้บริหารโรงเรียนอีกด้วย

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

2.1 การทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครองปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับมาก ส่วนครู เห็นว่าการปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะผู้บริหารโรงเรียนทราบงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายปกครองในด้านการทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายปกครองได้ดีกว่าครู เพราะงานของผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเกี่ยวข้องกับประสานสัมพันธ์กันตลอด เวลาจึงทำให้ทราบว่าผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครองได้ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายปกครองมากน้อยเพียงใด แต่ครูมีโอกา สเกี่ยวข้องกับงานของฝ่ายบริหารโรงเรียนไม่มากนัก เพราะภารกิจหลักของครูคือ ด้านการ

สอนและการเตรียมการสอน ในด้านความคาดหวังนั้นทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีการปฏิบัติในระดับมาก แสดงว่างานในหน้าที่หัวหน้าฝ่ายปกครองเป็นงานที่มีความสำคัญต่อตัวนักเรียนไม่น้อยกว่างานด้านวิชาการ ซึ่งก็ตรงกับคำกล่าวของชัยยุทธ ศรีขจร (2524: 18) ที่ว่า "งานฝ่ายปกครองเป็นงานที่มีพระเดชมากและเป็นหัวใจสำคัญอันหนึ่งของโรงเรียน" ยิ่งสภาพสังคมในปัจจุัน โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลทำให้แนวความคิด ค่านิยม และการประพฤติดั้งเดิมของเด็กและเยาวชนมีทั้งในทางที่ดีเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม และในทางที่ไม่ดี ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาทั้งกับตัวเองและสังคม ดังนั้นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองจึงควรตระหนักในปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียน จะต้องเป็นผู้ที่ทันสมัยและมีความกระตือรือร้นต่อเหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงของสังคม จะต้องสนใจสิ่งต่าง ๆ หรือสิ่งใหม่ ๆ ที่อยู่ภายนอกโรงเรียนอันอาจจะมีผลกระทบหรือมาเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน

2.2 การอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติจริงนั้นอยู่ในระดับปานกลางอาจจะเป็น เพราะผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองต้องรับผิดชอบงานหลายด้าน เพราะได้มีการแบ่งความรับผิดชอบด้านการปกครองนักเรียนไปยังคณะกรรมการปกครองนักเรียน หัวหน้าระดับชั้น และอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองออกไป แต่บุคคลทั้งสองกลุ่มก็มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีการปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งถือว่าถูกต้องแล้ว แสดงว่าหน้าที่สำคัญของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองคือ การอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เพราะการที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนหรือการดำเนินชีวิตนั้น จะต้องมีความพร้อมทั้งด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านจริยธรรมควบคู่กันไป ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของนิภา เพชรสม (2523: 71) ที่ว่า "หน่วยงานที่ทำหน้าที่อบรมบ่มนิสัยเด็ก และเยาวชนต่อจากครอบครัวก็คือ สถาบันการศึกษาและโรงเรียน เพราะนอกจากจะให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว ยังจะต้องเอาใจใส่อบรมสั่งสอนทางด้านจริยธรรม ฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนรู้จักแนวทางที่ถูกต้อง ประพฤติให้อยู่ในระเบียบวินัยและศีลธรรมอันดีของสังคม" ใน การอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการอบรม ส่งเสริมความประพฤติ นักเรียน อยู่ในอันดับสูงกว่าบทบาทอื่น ที่เป็นเช่นนี้คงแสดงว่าวิธีการอบรมแบบให้ครูยื่นหู

หรืออบรมในชั้นเรียนหน้าเสาธง หรือในท้องประชุมชั้น ไม่เป็นสิ่งเร้าใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ถ้าได้มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมบางอย่าง โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมด้วย เช่น การแสดงละคร สถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติ ก็จะเป็นสิ่งเร้าหรือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความเข้าใจ และมองเห็นความสำคัญ ในสิ่งที่เราต้องการให้นักเรียนทราบหรือปฏิบัติได้อย่างดี

2.3 การปกครองดูแลให้ความอบอุ่นและความปลอดภัยแก่นักเรียน ในขณะที่อยู่ในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามี การปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ส่วนครูเห็นว่ายังอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เป็นเพราะในกลุ่มของฝ่ายบริหารมีการประชุมและปรึกษาหารือกัน เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนอยู่เสมอจึงยอมรับว่าผู้ที่อยู่ในฝ่ายบริหารคนใดต้องทำอะไรบ้างและได้ทำไปอย่างไรบ้างแล้ว ส่วนครูจะต้องเกี่ยวข้องกับการสอนหรืองานทางด้านวิชาการ เป็นสำคัญโอกาสที่จะเข้าร่วมประชุมกับฝ่ายบริหารมีน้อยมากหรือเกือบไม่มีเลย จึงทำให้ไม่ทราบว่างานหรือภารกิจที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครองทำไปแล้วนั้นมีอะไรบ้าง และบางครั้งก็ไม่ทราบว่างานหรือหน้าที่บางอย่างอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายใด จึงทำให้เป็นการยากที่จะทราบว่าผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติได้มีการปฏิบัติลงไปมากน้อยเพียงใด ดังในข้อที่ว่าร่วมมือในการจัดให้มีการตรวจสอบสภาพนักเรียน เป็นประจำทุกภาคเรียน ซึ่งจากผลการวิจัย ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุดซึ่งครูมีความคิดว่าการตรวจสอบสภาพนักเรียน เป็นหน้าที่หรืออยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายแนะแนวร่วมกับฝ่ายบริการเท่านั้น ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การปกครองดูแลให้ความอบอุ่นและความปลอดภัยแก่นักเรียน ในขณะที่อยู่ในโรงเรียน ควรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งให้ เห็นว่าการที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรักโรงเรียน เกิดความรู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่ในโรงเรียน มีความศรัทธาในตัวครูอาจารย์ และเกิดความอยากที่จะเรียนหนังสือหรือประพฤติปฏิบัติตามที่ครูอาจารย์ได้อบรมสั่งสอน จะต้องทำให้นักเรียนเห็นว่าโรงเรียน เปรียบเสมือนบ้านแห่งที่ 2 ครูอาจารย์คือมีตามารดาคนที่ 2 เกิดขึ้นในใจนักเรียนให้ได้ก่อน เมื่อ นักเรียนเกิดความรัก และความศรัทธาในโรงเรียนและตัวครูอาจารย์แล้ว คิดว่าเมื่อมาอยู่ที่โรงเรียนก็มีความอบอุ่นและความปลอดภัย เหมือนกับอยู่ที่บ้าน อยู่กับบิดามารดา การที่เราจะอบรมสั่งสอนอะไรแก่นักเรียนก็จะง่ายและเป็นอย่างสะดวก อันจะเกิดประโยชน์แก่นักเรียนเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครองจะต้องคอยดูแลนักเรียนอย่าง

ไกลซิด ต้องพยายาม เปลี่ยนทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครองว่า มุ่งแต่คอยจับผิดและลงโทษนักเรียน ให้หมดไปจากตัวนักเรียนให้ได้ ต้องทำตัวให้นักเรียน คิดว่าผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครอง เปรียบ เสมือนมีตามารดาของนักเรียน มีความ เข้าใจนักเรียน และสามารถเป็นที่พึ่งได้เมื่อนักเรียนได้รับความเดือดร้อนหรือระสบปัญหา บางประการ ซึ่งจะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการปกครองนักเรียนตามที่กรมสามัญศึกษา (2520: 42) ได้กล่าวไว้ข้อหนึ่งว่า " เพื่อให้เป็นผู้ไกลชิดห่อที่นักเรียนจะระบายความคิดและ ความทุกข์ได้ ตลอดทั้งช่วยเหลือและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน"

2.4 การให้คำแนะนำในด้านความประพฤติของนักเรียนและครูให้สามารถ ปรับตัว เข้ากับสังคมและระ เเบียบระ เเพณีที่ตนสังกัดอยู่ ในด้านนี้ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าได้มีการปฏิบัติจริงในระดับปานกลางเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะมีคณะกรรมการปกครองนักเรียน หัวหน้าระดับชั้น อาจารย์ที่ปรึกษาและครูอาจารย์คอย ให้คำแนะนำและดักเตือนนักเรียนในเรื่องความประพฤติอยู่แล้ว และมีผู้อำนวยการโรงเรียนและ หัวหน้าหมวดวิชาคอยให้คำแนะนำในด้านความประพฤติของครูอยู่แล้วเช่นกัน นอกจากนี้แนวทาง การประพฤติปฏิบัติ เกี่ยวกับด้านความประพฤติของนักเรียนและครูก็ปรากฏอยู่ในคู่มือนักเรียนและ คู่มือครูจึงทำให้ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครองคิดว่าไม่จำเป็นต้องให้คำแนะนำในด้าน ความประพฤติของนักเรียนและครูมากนัก จะทำก็เฉพาะในบางโอกาสเท่านั้น โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับ ครูนั้นเมื่อพิจารณาจากสายการบังคับบัญชาแล้วครูจะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้าหมวดวิชา และผู้อำนวยการโรงเรียนตามลำดับชั้นขึ้นไปเท่านั้น ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครองจึง ไม่น่าถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาของครูทั่วไปซึ่งจะสอดคล้องกับคำกล่าวของ ภิญญู สาธ (2519: 129-130) ที่ว่า "ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาของครูน้อยหรือหัวหน้าสาย วิชา แต่มีหน้าที่ช่วยอาจารย์ใหญ่เท่านั้น แต่หัวหน้าสายวิชานั้นมีอยู่ในความดูแลหรือได้บังคับ บัญชา และมีความรู้สูงในวิชาเฉพาะของตนจึงเป็นนักวิชาการด้วย" ยิ่งถ้าผู้อำนวยการ โรงเรียนไม่ได้มอบหมายหรือกำหนดหน้าที่ให้รับผิดชอบในการปกครองดูแลครูไว้อย่างชัดเจน ก็จะทำให้ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครองเกิดความลำบากใจในการให้คำแนะนำด้าน ความประพฤติแก่ครู จึงอาจจะทำให้ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครองไม่กล้าให้คำแนะนำ ในด้านความประพฤติแก่ครูมากนัก สำหรับความคาดหวังในการให้คำแนะนำในด้าน ความประพฤติของนักเรียนและครูให้สามารถปรับตัว เข้ากับสังคมและระ เเบียบระ เเพณีที่ตนสังกัดอยู่ ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนและครูมีความ เห็นสอดคล้องกันว่าผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายปกครองควร

มีการปฏิบัติในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูเห็นความสำคัญของการให้คำแนะนำในด้านความประพฤติของนักเรียนและครู ทั้งนี้เพราะว่าการที่นักเรียนและครูจะสามารถประพฤติตนได้ถูกต้องโดยไม่ขัดกับระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคม ย่อมจะต้องได้รับการแนะนำหรือชี้แจงเป็นอย่างดีจากทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองซึ่งมีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการดูแลความประพฤติของนักเรียน จึงควรที่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการให้คำแนะนำชี้แจงในเรื่องความประพฤติแก่นักเรียนโดยตรงและมากกว่าผู้อื่น

2.5 การวางแผน ควบคุมและแก้ปัญหาการมาโรงเรียนของนักเรียน และการมาทำงานของครู ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าได้มีการปฏิบัติจริงในระดับมาก แต่ครูเห็นว่าการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูรู้เรื่องงานด้านนี้ต่างกัน โดยผู้บริหารจะมีโอกาสรู้เรื่องมากกว่าครูเพราะผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในกลุ่มผู้บริหารด้วยกัน จึงย่อมทราบได้ดีกว่าครูว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้อย่างไร สำหรับความคาดหวังผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือเห็นว่าควรจะมีการปฏิบัติในระดับมาก แสดงว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูต่างก็เห็นว่า การที่จะทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน และได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างสูงสุด และการที่จะทำให้ครูเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบนั้น จำเป็นที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ต้องกำหนดแนวปฏิบัติและขั้นตอนในการดำเนินงานให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการทำงาน แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงในเรื่องนี้ก็คือ เมื่อได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติและขั้นตอนในการดำเนินงานไว้แล้วจะต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและไม่มีความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

2.6 การวิเคราะห์และวิจัยปัญหาของนักเรียนที่มีปัญหา เป็นรายบุคคล เพื่อประสานงานกับฝ่ายแนะแนวให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามเอกลักษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูเห็นสอดคล้องกันว่า ได้มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองยังไม่ได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเต็มที่ หรืออาจจะเกิดจากการขาดบุคลากรที่จะช่วยงานด้านนี้ เพราะงานวิเคราะห์และวิจัยเป็นงานที่ต้องใช้เวลาในการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ และบุคลากรที่ทำงานด้านนี้ก็ต้องมีความรู้ทางด้านวิเคราะห์และวิจัยพอสมควร ในด้านความคาดหวังผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรจะมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่าการที่จะแก้ปัญหานักเรียนที่มีปัญหา เป็นรายบุคคล

นั้น จะต้องศึกษาถึงสาเหตุและที่มาของปัญหาต่าง ๆ ให้ละเอียดชัดเจน จะต้องมีการสำรวจหาข้อมูลให้ครบถ้วน เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาแต่ละปัญหาและสามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างถูกต้อง การที่จะทำให้การดำเนินงานในเรื่องนี้ประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังควรจะขออาสาสมัครจากครูอาจารย์ในโรงเรียนที่มีความรู้ทางการวิจัย เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน หรือจะเป็นที่ปรึกษาผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง เพื่อดำเนินการด้านนี้โดยเฉพาะก็ได้

2.7 การวางแผนติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อปรับปรุงงานด้านการปกครองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่าได้มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองที่ต้องเกี่ยวข้องกับนักเรียนปัจจุบันมีมากและมีความสำคัญกว่า ประกอบกับการดำเนินงานด้านการปกครองก็ต้องเป็นไปตามนโยบายของโรงเรียนและของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งยังมีระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการปกครองนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติอยู่แล้ว ซึ่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองอาจจะคิดว่าการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ควรจะเป็นหน้าที่ของฝ่ายแนะแนว จึงทำให้ความสนใจในการปฏิบัติงานด้านนี้ไม่มากนัก สำหรับความคาดหวังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีการปฏิบัติในระดับมาก ถือว่าเป็นการถูกต้องซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนยังมีความห่วงใยและคิดถึงศิษย์เก่าเสมอ ซึ่งจะทำให้ศิษย์เก่าเกิดความรักและมีความผูกพันกับโรงเรียนอยู่ตลอดเวลา การดำเนินงานเกี่ยวกับการปกครองนักเรียนนั้นจำเป็นที่จะต้อง มีข้อมูลอื่น ๆ มาประกอบในการดำเนินงานอีก โดยเฉพาะจากศิษย์เก่าซึ่งจะทำให้ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครองสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับงานปกครองนักเรียนอันจะเกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียนอย่างสูงสุด

2.8 วางแผนและจัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการปกครองให้เป็นปัจจุบันเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาและนำไปใช้ในการแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าได้มีการปฏิบัติจริงในระดับมาก แต่ครูเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง แสดงว่าการดำเนินงานด้านนี้ทำอยู่ในวงแคบและรู้เฉพาะในกลุ่มผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องด้วยเท่านั้น ส่วนในกลุ่มครูซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้เกี่ยวข้องกับงานปกครองนักเรียนโดยตรง ประกอบกับการขาดการประชาสัมพันธ์ของฝ่ายปกครองจึงทำให้กลุ่มครูไม่ทราบว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองได้มีการปฏิบัติงานในค่านี้น้อยหรือมาก จึงสมควรที่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองต้องประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ครูอาจารย์ได้ทราบข้อมูลและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการปกครอง

โดยการทำเป็นรายงานประจำเดือนแจกไปตามหมวดวิชาหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงเรียน ทำป้ายสถิติข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานปกครองนักเรียนติดไว้ในบริเวณที่ครูอาจารย์และนักเรียนสามารถมองเห็นได้สะดวก สำหรับด้านความคาดหวังผู้บริหารโรงเรียนและครูเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีการปฏิบัติในระดับมาก แสดงว่าการดำเนินงานด้านการปกครองนักเรียนต้องมีสถิติและข้อมูลที่เป็นปัจจุบันประกอบอยู่ด้วยเสมอ การรวบรวมข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการปกครองนักเรียนให้เป็นปัจจุบันนั้น จะต้องมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดี และจะต้องมีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เช่น หัวหน้าระดับชั้น อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เวรต่าง ๆ

2.9 การประสานงานกับผู้ปกครองและร่วมมือกันแก้ปัญหาของนักเรียน

กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามี การปฏิบัติจริงในระดับมาก แต่กลุ่มครูมีความเห็นว่ามี การปฏิบัติในระดับปานกลาง แสดงว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนทราบและเข้าใจว่าการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนที่เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนบางปัญหาหรือในบางครั้งไม่สามารถจะทำได้อย่างเปิดเผย เพราะมีข้อจำกัดบางอย่าง รู้แต่เฉพาะในกลุ่มผู้บริหารเท่านั้น ทำให้กลุ่มครูเห็นว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองไม่ค่อยได้ปฏิบัติงานด้านนี้มากนัก ส่วนความคาดหวังทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการปฏิบัติในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานเกี่ยวกับการปกครองนักเรียนจะต้องร่วมมือกันทั้งทางบ้านอันได้แก่ ผู้ปกครอง และทางโรงเรียนอันได้แก่ครูอาจารย์ เพราะในแต่ละวันที่โรงเรียนเปิด นักเรียนจะอยู่ที่โรงเรียนประมาณวันละ 9 ชั่วโมงเท่านั้น จึงเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เด็กนักเรียนจะอยู่ที่บ้านมากกว่าที่โรงเรียน แต่จากสภาพสังคมในปัจจุบันผู้ปกครองนักเรียนบางคนจำเป็นต้องมุ่งทำมาหากินจนทำให้ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว ผู้ปกครองนักเรียนบางคนจึงมักจะผลักราะในการปกครองดูแลนักเรียนให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนฝ่ายเดียว ดังนั้นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองจะต้องพยายามชี้แจงและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการปกครองดูแลนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน และในบางปัญหา เช่น การติดยาเสพติด การหนีเรียน จะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา

2.10 การปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามี การปฏิบัติจริงในระดับมาก แต่กลุ่มครูมีความเห็นว่ามี การปฏิบัติในระดับปานกลาง แสดงว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนทราบว่าผู้ช่วยได้ปฏิบัติหน้าที่อะไรบ้าง ที่ไม่เกี่ยวกับการปกครองนักเรียน โดยเฉพาะ แต่กลุ่มครูอาจไม่ทราบว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองปฏิบัติหน้าที่อื่นที่

นอกเหนือจากการปกครองนักเรียนมีอะไรบ้าง จึงทำให้เห็นว่าบทบาทของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองในด้านนี้มีไม่มากนัก ทั้งนี้อาจจะเกิดจากการประชาสัมพันธ์หรือการชี้แจงของโรงเรียนไม่ดีพอ แต่ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีการปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งแสดงว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองจะต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นที่นอกเหนือจากการปกครองนักเรียน เมื่อเห็นว่ามีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับการปกครองนักเรียน หรือเห็นว่าจะ เป็นประโยชน์คือโรงเรียนและนักเรียน เป็นสำคัญ โดยที่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองจะต้องรู้จักหลักประสานงาน ประสานประโยชน์ และหลักมนุษยสัมพันธ์กับทุก ๆ ฝ่ายที่ต้อง เข้าไปเกี่ยวข้องหรือทำงานร่วมกัน

3. การ เปรียบ เทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง 10 ด้าน

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครู เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้านยกเว้นด้านการวางแผนติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อปรับปรุงงานด้านการปกครองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมองเห็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เท่ากัน ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากผู้บริหารโรงเรียนกับครูมีตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกัน และจากการที่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองมีหน้าที่อะไรบ้าง และได้ปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบมากน้อยเพียงใด ส่วนกลุ่มครูตำแหน่งหน้าที่จะเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นสำคัญ จึงไม่ค่อยได้ทราบว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนมากน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาจากรายละเอียดจะเห็นว่าความคิดเห็นที่แตกต่างกันทุกด้านนั้น คะแนนค่าเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนจะมากกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยของครูทั้ง 9 ด้าน ส่วนด้านที่ไม่มีความแตกต่างกันอยู่หนึ่งด้านอาจจะ เนื่องจากบทบาทด้านนี้ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูทราบขอบข่ายงานใกล้เคียงกัน จึงสามารถแสดงความคิดเห็นได้สอดคล้องใกล้เคียงกัน ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง

หนึ่งด้านเท่านั้น ได้แก่การทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายปกครองโดยคะแนนค่าเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนจะสูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยของครู แสดงว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูไม่เท่ากัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมุ่งหวังจะให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองได้ปฏิบัติหน้าที่ให้ครบถ้วนสมบูรณ์เพื่อจะได้ไม่เกิดความบกพร่องในหน้าที่ ส่วนครูซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนอาจจะเห็นว่างานที่เกี่ยวกับการปกครองนักเรียนบางครั้งต้องยืดหยุ่นบ้าง สำหรับบทบาทที่คาดหวังอีก 9 ด้าน ที่ไม่แตกต่างกันนั้น แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารโรงเรียนและครูได้ทราบลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองแล้วย่อมสามารถแสดงความคิดเห็นได้สอดคล้องกันในการที่จะบอกว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองควรปฏิบัติหน้าที่แต่ละด้านอย่างไร

การ เปรียบ เทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองทั้ง 10 ด้าน จากการวิจัยพบว่าความคิดเห็นระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แสดงว่าความคาดหวังในการที่จะให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่ความรับผิดชอบทั้ง 10 ด้าน ไม่สอดคล้องกับที่ได้มีการปฏิบัติอยู่จริง เมื่อพิจารณาจากรายละเอียดจะเห็นว่าการปฏิบัติจริงจะอยู่ในระดับต่ำกว่าที่คาดหวังให้ปฏิบัติทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากขอบข่ายงานของฝ่ายปกครองเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับตัวบุคคล ซึ่งจะครอบคลุมบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียนอันได้แก่ นักเรียน ครูอาจารย์ งานภารโรง และยังคงต้องเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ประกอบกับงานการปกครอง เป็นงานที่มีความละเอียดอ่อน และมักจะเป็นงานที่ต้องคอยแก้ปัญหาเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเข้ามามีบทบาทในอันที่จะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครองดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย ได้แก่การขอความร่วมมือจากครูอาจารย์ในโรงเรียนให้มีส่วนร่วมในการปกครองและดูแลนักเรียน การจัดสรรบุคลากรให้เข้าช่วยปฏิบัติงานในฝ่ายปกครอง การแยกงานบางอย่างออกจากฝ่ายปกครอง เช่นงานที่เกี่ยวกับวินัยและความประพฤติของครูอาจารย์

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้อง

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์งานของฝ่ายปกครองให้ครูอาจารย์และนักเรียนในโรงเรียนได้ทราบตามความเหมาะสมและความสำคัญของงานแต่ละอย่าง และพยายามหาทางที่จะทำให้ครูอาจารย์และนักเรียนได้เห็นความสำคัญของงานด้านการปกครองนักเรียน
2. การดำเนินงานด้านการปกครองนักเรียนจะต้องมีการวางแผนในรูปต่างๆ ในรูปของโครงการ และเมื่อดำเนินงานไปตามแผนจะต้องมีการติดตามผลและประเมินผลงานทั้งขณะปฏิบัติงานและเมื่องานเสร็จสิ้นตามโครงการแล้ว เพื่อจะได้ทราบว่า การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคและข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง
3. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคอยให้กำลังใจต่อผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการปกครองนักเรียน เป็นผู้นำและกระตุ้นให้ครูอาจารย์เห็นว่างานปกครองนักเรียน เป็นงานสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต
4. ควรจัดกิจกรรมหรือทำโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน หรือที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย และพยายามสร้างความสำนึกให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนในการที่จะธำรงรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย
5. ควรได้มีการวิเคราะห์หรือวิจัยปัญหาอันเกิดกับตัวนักเรียน เมื่อเห็นว่าปัญหานั้นจะมีผลกระทบต่อ การเรียนหรือการปฏิบัติตนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรได้มีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานด้านการปกครองนักเรียน โดยตรง เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงงานด้านนี้ต่อไป
2. ควรได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการกระทำผิดวินัยของนักเรียน เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุของการกระทำผิดวินัยของนักเรียน และจะได้หาแนวทางแก้ไขต่อไป
3. ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความประพฤตินักเรียน เพื่อจะได้ทราบว่าสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักเรียน แต่ละประเภทมีอิทธิพลต่อนักเรียนในทางใดบ้าง